

Tampereen ev.lut.seurakuntayhtymä

Diakonian ja yhteiskuntavastuun asiantuntijaryhmä

Kokouksen aika: 18.5.2026 klo 17 (kahvit tarjolla klo 16.30 alkaen)

Paikka: Suurella Sydämellä -klubi, Seurakuntien talo

Läsnä: Elisa Penders, pj
Jukka Alasentie
Reino Hilden
Varpu Lipponen
Marjo Majlund
Emilia Nurminen
Tomi Rynänen

Ville Aalo, Diakonian ja yhteiskuntavastuun johtaja, sihteeri
Merja Kerttula johtava asiantuntija, Dyv
Tanja Hirvonen, diakoniatyöntekijä, Eteläinen srk
Anne-Mari Mäkinen, diakoniatyöntekijä, Dyv
Onerva Toikko, diakoniatyöntekijä, Dyv

Poissa: Elli Armila
Ilkka Järvelä
Helka Korpela

Asialista:

1. Kokouksen avaus ja alkuhartaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 17 ja piti alkuhartauden. Todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin asialista.

2. Perhediakonia Tampereen ev.lut.seurakuntayhtymässä

Diakoniatyöntekijät Anne-Mari Mäkinen (DYV), Onerva Toikko (Messukylän srk) ja Tanja Hirvonen (Eteläinen srk) johdattelivat meitä teemaan.

Anne-Mari, Onerva ja Tanja esittelivät diakonisen perhetyön kokonaisuutta Tampereella laajasti ja asiantuntijaryhmä kävi keskustelua työmuodon nykyisestä tilanteesta, perheiden kokemista haasteista sekä tulevaisuuden tavoitteista.

Tampereen seurakuntayhtymässä diakonista perhetyötä tehdään eri puolilla seurakuntia ja yhteisissä työmuodoissa. Paikallisseurakunnissa on perhediakoniassa vahva osaaminen ja oman toimintaympäristön tuntemus. Siellä diakoninen perhetyö auttaa alueiden perheitä muun muassa keskusteluavun ja taloudellisen auttamisen kautta. Diakonisella perhetyöllä on hyvät verkostot ja yhteistyökanavat kaupungin alueen eri toimijoiden kanssa ja lisäksi sisäisesti muun muassa kasvatuksen työntekijöiden kanssa. Yhteisten tehtävien puolella Dyvissä tehdään

erityisperhediakoniaa ja sieltä käsin tarjotaan perhediakonian tukea seurakuntiin. Dyvin puolelta kehitetään mm. tarpeista nousevaa yhteistyötä ja hankkeita (esim. Meidän luokka, Rise-asiat, erilaiset tapahtumat). Lapsilähtöisyyteen panostetaan mm. Tarinoiden maa -menetelmän ja erilaisten vertaistukiryhmien kautta. Dyv hoitaa seurakuntien puolesta kaikki erityisrippikoulut, joita on vuodessa n. 4-5 eri ryhmää.

Ne diakoniatyöntekijät Tampereen seurakuntayhtymässä, joiden tehtävänkuvaan diakoninen perhetyö kuuluu, on loppujen lopuksi aika vähän. Todettiin, että diakoniatyöntekijöiden saama ratkes-koulutus on ollut diakonisessa perhetyössä erittäin tarpeellinen ja hyvä työkalu. Tätä osaamisen vahvistamista on diakoniassa pyritty pitkäjänteisesti lisäämään, jotta diakoniassa kyettäisiin vastaamaan ihmisten muuttuviin ja entistä haastavimpiin tilanteisiin.

Isona haasteena tällä hetkellä diakonisessa perhetyössä näkyy selvästi lisääntynyt lapsiperheköyhyys. Tämä näkyy esimerkiksi kasvaneina häätöprosesseina ja siinä, miten perheet ovat entistä haastavimmissa tilanteissa.

3. Ajankohtaiset kuulumiset (seurakunnat ja asiantuntijaryhmän jäsenet)

Todettiin, että tällä hetkellä ruoka-apu on haastavassa tilanteessa vähentyneen hävikkiruoan takia. Vuonna 2025 ruoka-apua jaettiin keskimäärin 15 000 avustusta/kk. Tämän vuoden ensimmäisten kuukausien aikana tuo määrä on noussut jo yli 20 000/kk. Seurakuntayhtymä, paikallinen ruoka-apuverkosto sekä Tampereen kaupunki ovat pitäneet neuvonpitoa asian tiimoilta.

Seurakuntien Kotipesä-toiminta palkittiin vuoden Erityisnuorisotyön Erkka-palkinnolla.

4. Seuraavan tapaamisten ajankohdista ja valmistelusta sopiminen

Seuraava kokous sovittiin pidettäväksi 2.9. klo 17, kokouspaikkana Rooma. Kokoukseen kutsutaan mukaan Pirhan aluehallituksen jäseniä sekä diakoniatyöntekijöitä. Tilaisuuden tavoitteena on pohtia, miten yhteistyötä sosiaalityön, kotihoidon ja diakoniatyön välillä voidaan vahvistaa niin, että asiakkaat saavat oikea-aikaista, kokonaisvaltaista ja yhdenvertaista tukea. Diakoniatyössä kohdataan usein ihmisiä, joiden tilanteissa palveluiden yhteensovittaminen on erityisen tärkeää.

Keskustelun teemoja ovat mm. yhteistyörakenteet ja yhteiset neuvottelut asiakkaan asioissa, päällekkäisen työn vähentäminen ja tiedonkulun parantaminen, vanhusten kotona asumisen tukeminen ja vastuunjako, päihde- ja asunnottomuustilanteet sekä monialainen työ, kotihoidon resurssit ja kokonaisvaltainen asiakastyö, liikkumista tukevien palveluiden kehittäminen, "Minun tiimini" -mallin käytännöntoteutuminen

5. Tilaisuuden päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.40.

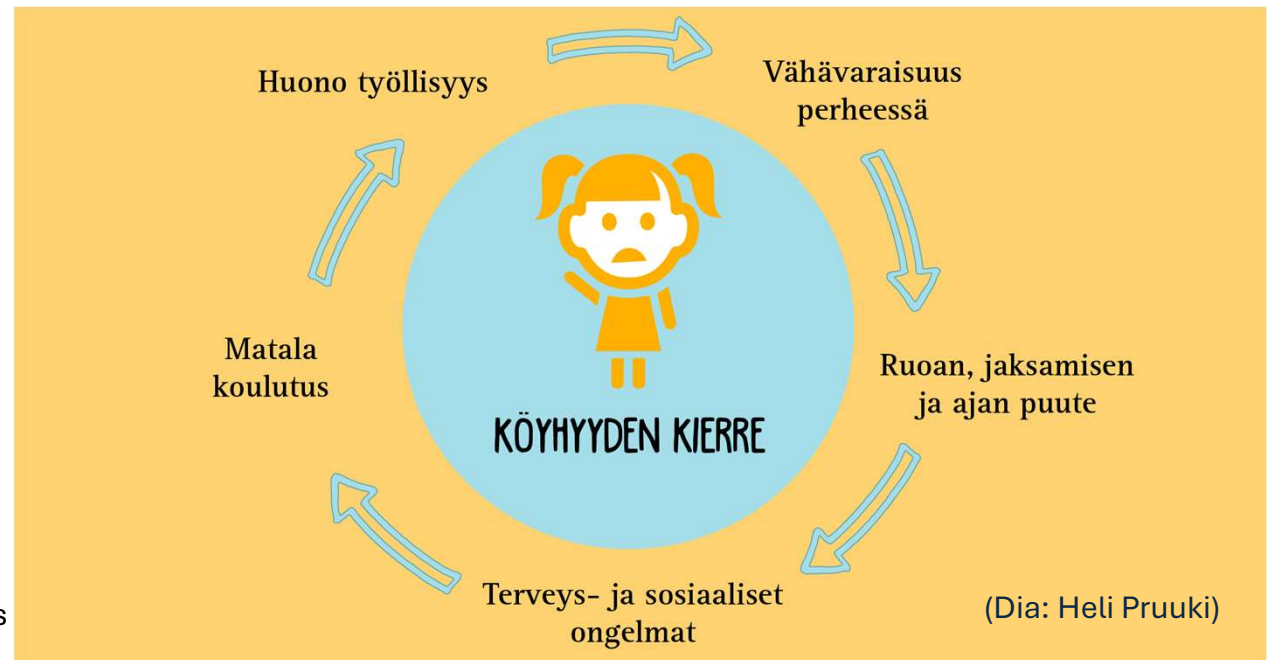


Diakoninen perhetyö

Perhediakonia Tampereella 2026

Tukea ja apua eri elämäntilanteissa oleville perheille ja heidän lapsilleen

- Vanhemmuuden haasteet, pärjäämisen kulttuuri
- Ero, perheiden monimuotoisuus
- Sairaus, mielenterveys, riippuvuudet
- Nepsyhaasteet
- Uupumus
- Työttömyys
- Menetykset, suru
- Yksinäisyys, heikot turvaverkot
- Väkivalta (Kokijat ja tekijät)
- Rikosseuraamukset ja niiden vaikutus perheissä
- Sotatraumat
- Monikulttuurisuuden haasteet
- Haitallisten asioiden siirtyminen ylisukupolisesti
- Yleinen turvattomuuden tunne, pelot, näköalattomuus
- Asunnottomuus, rosua ja rikkinäisyyttä
- Erilaisuus, eriarvoistuminen, vähävaraisuus
- Kouluun ja opiskeluun liittyvät haasteet



Diakoninen perhetyö on erilaista eri toimintaympäristöissämme

Paikallisseurakunnat

Vahva osaaminen ja oman toimintaympäristön tuntemus

- Perustarpeet (Ruoka, vaatteet)
- Keskusteluapu Ratkes/sh
- Hankkeet, tapahtumat, retket (mm. Pastilli)
- Vahva sidos Peketiimeihin
- Yhteistyö mm. Kasvatuksen väen kanssa
- Alueen muut toimijat

Perhediakonia on tärkeä ja luovuttamaton ”siivu” paikallisseurakunnan diakonian kokonaisuudesta!



Dyv Erityisperhediakonia

Zoomaus kentältä nouseviin haasteisiin ja kohtaamisen mahdollisuuksiin:

- **Perhediakonian tuki** (srk, yhteistyötahot)
- Perhediakonian **kehittäminen** (Tm, **Meidän luokka** jne.)
- Tarpeista nousevat hankkeet ja yhteistyö (esim. koulussa **Meidän luokka**, **Rise-asiat**, **tapahtumat**, esim. **perhe pop up 30.8**)
- **Lapsilähtöisyys** (Tarinoiden maa, sururyhmät)
- **Keskusteluapu** Ratkes, sh, valmentava työote
- **Tarinoiden maa** (Asioiden ja ilmiöiden työstäminen, **Vakauttava leikkitoiminta**, koulutus)
- **Vertaistukiryhmät** (**Vava**, muut tarpeesta nousevat, esim. kirjallisuusterapeuttiset ryhmät)
- **Erityisperheleiri** (**Sijaishuolto**)
- **Yhteistyöverkostot** (Kotoutumisen tuki, Perhekeskus, Lapsiperheiden sosiaalityö, Rets, Kris, Vauvajengi, Rise...)
- **Maarit: Erityisriippikoulut**, **Walk in**, **Art**, **Pähkinänsärkijät**, **Tm-koulutus**, **työparityö**

Hallituksen lyhytnäköiset päätökset tuntuvat

Esim. erityislasten perheissä:

- kotoa poistuminen on vaikeaa
- huoli erityisesti tuen puutteesta ja jaksamisesta.
- On sairaslomia ja työstä joutuu olemaan paljon pois.
- Suojaosa poistettu, jolloin osa-aikatyötä ei ole mahdollista tehdä.
- Omaishoidon vapaat ja tuen puolittuminen.

Eriarvoistuminen

Pärjäämisen kulttuuri

Ylisukupolviset ongelmat

Perheiden “kilpavarustelu”

Kaikissa seurakunnissa perheet eivät erityisesti näy diakoniassa (Alueen sosioekonominen asema), mutta lasten rajattomuus ja vanhempien neuvottomuus näkyvät!

Vuokra-asumisen vaikeudet

Ruoka-avun tarve kasvussa

Pirha ja Kela ohjaavat diakoniaan

Maahanmuuttajavaltaisuus

Kulttuuriset asiat huomioitava toiminnassa ja kohtaamisissa (Tulka ym.)

Diakonian “katoavat “ perheet
(Pelko liiallisesta puuttumisesta ?)

Yhteistyö esim. Kasvatuksen kanssa vahvistunut

Leirimaksuhojennuspyyntöjä tulee enemmän

”Ruokapuhe” lasten ja nuorten toiminnoissa

Nuorisotyön paineet heijastuvat diakoniaan ”hyvässä ja pahassa”?

Niukkuuteen varautuminen

Miten varaudutaan niukkeneviin varoihin

ja resursseihin?

Diakonian resurssit riittävät usein vain perustyöhön
(Paikallisseurakuntien perhediakonian **osaaminen jää osin hyödyntämättä!**

Myös **työn kehittämiseen** on saatava aikaa ja resursseja (Parin tunnin palaverit eivät riitä) !

Tulee myös hyviä kohtaamisia, hyvää yhteistyötä verkostoissa sekä mahdollisuus kouluttautua!

Hanke?

Lyhytnäköiset päätökset yhteiskunnassa

- arvopuhe
- vaikuttaminen



Eriarvoistuminen



"Diakoniaähky" (=Paljon haasteita)

Perustarpeet ensin!

- asiakas kerrallaan
- valinnat ja rajat
- vaikutusten mittaamisen haaste
- **Merkittävä osa asiakkaista "katoaa" ensiavun jälkeen!**

**Ei suuria lukuja,
mutta merkittäviä
tekoja
yksilötasolla !**



**Vaikutus sitä
kautta laaja, mutta
usein näkymätön!**

Uusi tarina?

Lapset puheeksi

Vanhemmuusripari?

Ratkes

Suosittu Pikkuhelppi

Pastilli ym. hankkeet

Perheiden pop up -tapahtuma

Tarinoiden maa

Vaikka valtaosa lapsista ja nuorista pärjää, niin emme voi ummistaa silmiämme:

30-40% on tullut kiusatuksi peruskoulussa ja heistä esim. 5-6 lk toistuvasti 10 %.
Lukiossa luku paljon pienempi (alle 10%, mutta toistuvaa kiusaamista kuitenkin 1-2 %)

Poikien kokemus syrjinnästä 8-9 lk on lisääntynyt

Ennaltaehkäisevän työn merkitys
Diakoninen koulutyö
Vanhemmuuden tuki

Kouluterveyskysely 2026



Liisa Keltinkangas-Järvisen luennosta (Lasten ja nuorten hyvinvointiseminaari 16.4.2026)

KASVATUSTRENDIT

- | | |
|----------------------------------|-----------|
| • MUUT HUOMIOON OTTAVA LAPSI | 1980-LUKU |
| • SELVIITYJÄ (ITSEENSÄ LUOTTAVA) | 1990-LUKU |
| • YKSIÖ | 2000-LUKU |
| • TAHTOVA LAPSI* | 2010-LUKU |
| • LAPSEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS* | 2020-LUKU |

*Tiedetään johtavan paitsi itsekkyyteen niin matalaan itseohjautuvuuteen ja matalaan resilienssiin

(ei aikuisenakaan tiedä, mikä on oma, mikä toisen tahto) / Jos siis tulkitaan tavalla, jossa aikuinen vetäytyy vastuusta, lapselta odotetaan liian kypsiä päätöksiä, pelätään rajojen asettamista, lapsen hetkellinen halu sekoitetaan hänen etuunsa. Nykykasvatuksessa vaaditaan lapsilta "itseohjautuvuutta", johon heidän kehityksensä ei vielä riitä)

HELSINGIN YLIOPISTO
Lääketieteellinen tiedekunta

- **Millaisia arvovalintoja meillä on mahdollisuus tehdä seurakuntayhtymässä?**

- Millaisia käytäntöjä luodaan perhediakoniaan kun resurssit vähenevät entisestään ja rahaa ei ole? Rahat vähenevät, avustussummat ja tarve kasvaa, rahastoja poltetaan loppuun...





Tamperelainen
perhediakonia
vuonna 2030?